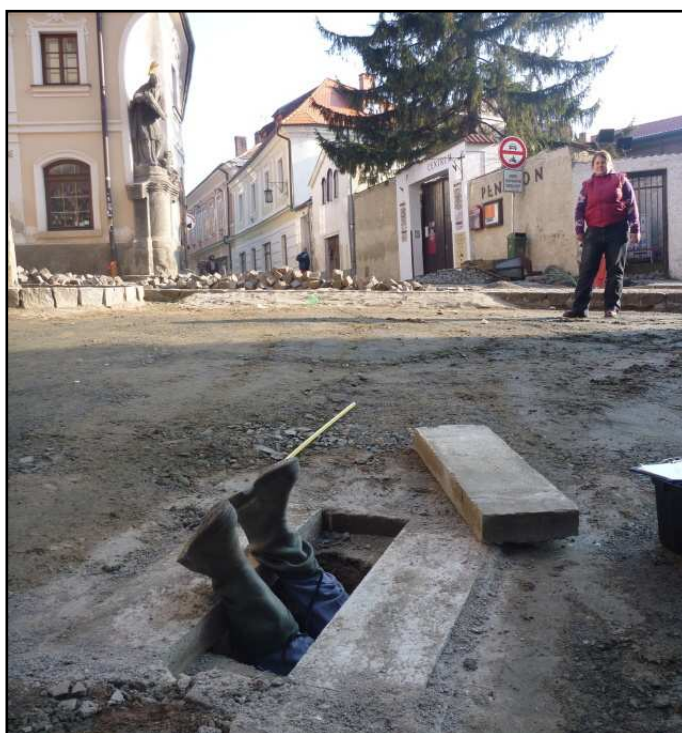

Řehák Josef - SPELEO
Průzkumy a obnova historických podzemních systémů
Pešínova 2008/8, Hradec Králové 500 08 tel. 602 490 690
E-mail: speleo@wo.cz

Kutná Hora

Podzemní prostory u kostela sv. Jakuba.

NÁLEZOVÁ ZPRÁVA

Nálezová zpráva

Obsah

Obsah.....	2
Přílohy	2
Výkresy	Chyba! Záložka není definována.
CD Chyba! Záložka není definována.	
1 Základní údaje	3
2 Zadání	4
3 Realizace.....	4
4 Zjištěná situace	4
4.1 Popis konstrukcí	4
4.2 Výškové rozložení	6
4.3 Rizikové části konstrukcí.....	6
4.4 Interpretace nálezu.....	7
5 Doporučení	7
6 Použité podklady	8

Přílohy

Schématický náčrt orientace podzemí
Podzemní prostory s vyznačením čísel fotodokumentace
Fotodokumentace

1 Základní údaje

LOKALITA:	Kutná Hora Severně od kostela Sv. Jakuba
ZADAVATEL:	ATLAS Ing. Miroslav ONDRÁK Bahno 8, 284 01 Kutná Hora
INVESTOR:	Město Kutná Hora
VYPRACOVAL:	Josef Řehák – SPELEO autorizovaný technik pro pozemní stavby s oprávněním k projektování a činnosti prováděné hornickým způsobem Pešínova 2008/8 500 08 Hradec Králové Stanislav Řehák – SPELEO Lišovská 13 373 72 Zvíkov
SPOLUPRÁCE:	ing. Miroslav Ondrák

2 Zadání

Předmětem zadání bylo endoskopické prověření případného pokračování historické kamenné šachtičky, která byla odkryta při terénních úpravách ploch na prostranství severně od kostela Sv. Jakuba. Přesné zaměření nalezených podzemních prostor a podrobnější dokumentace nebyly v prvotním zadání uvažovány a pro časové omezení průzkumu nemohly být provedeny. Příložená skica podzemních prostor vychází z oměrných délek a jejich orientace vůči okolí a světovým stranám je přibližná.

3 Realizace

Průzkum a dokumentace byly realizovány po telefonické dohodě dne 6.4.2010 v dopoledních hodinách. Průzkum probíhal v prostoru staveniště, bylo nutné odstranění jedné z krycích betonových desek na ústí dokumentované šachtičky. Při průzkumu byl přítomen zadavatel, který také poskytl potřebné mapové podklady okolí šachty.

4 Zjištěná situace

Na místě samém bylo provedeno poziční zaměření předmětné šachty oměrnými od okolních objektů. Ústí dokumentované šachtičky bylo stavbou z provozních důvodů zaklopeno třemi betonovými PZD deskami do betonového lože. Prostřední deska musela být pro umožnění přístupu odstraněna a po ukončení průzkumu byla opět vrácena do původní pozice.

4.1 Popis konstrukcí

Vlastní šachtička je rovnaná z kamene na sucho, v horní části je deformovaná a kameny jsou vtačeny do profilu šachty, půdorysné rozměry jsou cca 32 x 47 cm. Od hloubky cca 50 cm pod úroveň stávajícího terénu je profil téměř čtvercový 40 x 40 cm. Jižní stěna šachty je pokryta písčitojílovitou zeminou, která přechází v dolní části do kužele zeminy zaplňujícího takřka celý

profil šachty. Sondážně byly na jižní stěně šachty pod vrstvou zeminy zachyceny kamny, takže i jižní stěnu šachty pravděpodobně tvoří kamenné zdivo.

Po prvotním zdokumentování byla spodní část zasypané šachtičky částečně vyčištěna a na místo endoskopického průzkumu byla zvolena metoda speleologického prostupu

Foto 0239. Pohled od uvolněné šachtičky k cihelné části na severozápadě

šachtičkou do prostoru za suťový kužel. Pod šachtičkou se nachází téměř zcela zasypaný sklepní prostor (v situačním náčrtu označen A) o šířce 2,68 m a délce ve směru osy valené klenby 3,36 m. Celý prostor je zaklenut kamennou klenbou osazenou na kamenných stěnách. Jižní část prostoru v okolí vstupní šachtičky je zřejmě druhotně zúžena a vyplněna zdivem. Celý prostor A je vyplněn zeminou a stavební sutí a pohyb je možný jen úzkou mezerou pod klenbou. Podle ústních informací archeologů došlo v minulých letech na prostranství severně od kostela Sv. Jakuba k propadu, který byl následně zasypan. Mohlo se jednat právě o tuto šachtičku.

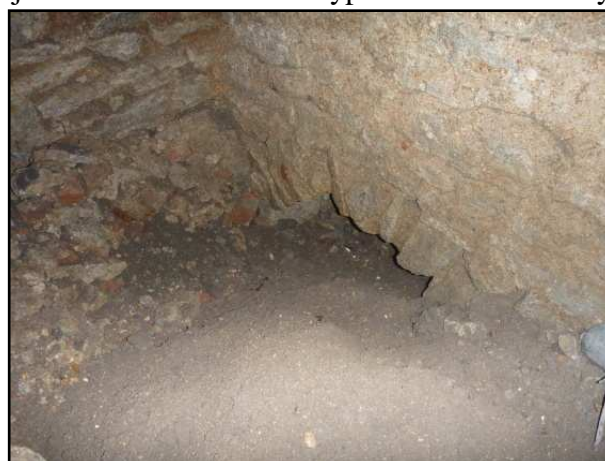

Foto 0240. Pokračování z prostoru A na jihovýchod bylo téměř zasypané

Z Prostoru A vychází SZ směrem cihelná chodbička o šířce 117 a následně 106 cm. Chodbička je zaklenuta cihelnou klenbou a končí zásypem ze stavební sutě a kavernou ve

stropě pod krajem přilehlého objektu. Jedná se o jedno z rizikových míst hrozícího propadu a statických poruch.

Z prostoru A jihovýchodním směrem vychází spojovací chodbička šířky 1,2m a délky 1,6m. Její konstrukce je kamenná na maltu, dno kryje vrstva zeminy cca 0,9m mocná. Spojovací chodbička vyúsťuje do křižovatky čtyř chodeb vzájemně na sebe kolmých, případně se může jednat o kvelby, jakési boční komory. Na přiloženém náčrtu jsou označeny písmeny B, C a D. Také celá křižovatka je zaplněna splaveným sedimentem o mocnosti zhruba 90 cm se známkami občasného zaplavování vodou. Od sedimentu po vrchol kamenných kleneb je zde 1,2m.

Prostory B a C jsou ve svých čelech zazděny kamenným zdivem na maltu. Vlastní výklenek prostory B je od hrany křížení hluboký 2,6m a široký 2,3m. Prostor C směřuje jihovýchodním směrem a je 1,55 m hluboký a 2,35 m široký.

Výklenek D je 2,35 m široký a po kamennou zazdívkou je 1,4 m hluboký. Kamenná zazdívkou v horní části chybí a kamenná klenba stropu viditelně pokračuje dále směrem pod věž kostela Sv, Jakuba ještě nejméně 3m. Zda tato chodba zasahuje až pod vlastní věž kostela a v jakém stavu zde jsou stavební konstrukce, nelze přesně říci.

Foto 0241. Pohled spojovací chodbou na křížovatku.

4.2 Výškové rozložení

Ačkoliv nebylo prováděno přesné zaměření ani v době průzkumu nebyla známa výchozí nadmořská výška, lze s jistou tolerancí říci, že prostor označená A má líc klenby v hloubce zhruba 1,5 m pod stávajícím terénem. Zbylé prostory B, C a D pak mají líc kamenných klenb přibližně 3m pod úroveň stávajícího terénu. Klenba za zazdívkou prostoru D pak s ohledm na klesající povrch terénu bude v hloubce 2 až 2,5m.

Foto 0242. Křížení chodeb, vpravo chodba směrem pod kostel Sv. Jakuba

Světlá výška podzemních prostor bez naplavených sedimentů bude okolo 2m ve vrcholu klenb. Počva by se pak nacházela v hloubce cca 5m pod stávajícím terénem.

4.3 Rizikové části konstrukcí

Tato část popisuje poškození a rizikové stavy zjištěné při velmi povrchní a časově limitované prohlídce popisovaných prostor. Nelze vyloučit další vážná zjištění při podrobnějším průzkumu a obnažení zasypaných konstrukcí.

Rozvolněná a částečně deformovaná je vrchní část šachtičky ústící do prostoru A, kterou bylo proniknuto do dalších prostor. Jisté riziko nese i fakt, že je šachtička v horní části zděna na sucho bez použití malty.

Dalším rizikovým místem je ukončení cihelné chodbičky z prostoru A severozápadním směrem, kde se v suti za hranou pevného stropu nachází kaverna, hrozící postupným vypadáváním materiálu ze stropu do podzemí.

Kamenné zadržky v čelech prostorů B a C si jistě zaslouží podrobnější průzkum provázanosti se zdívkami kleneb a určením, zda za zadržkami mohou pokračovat volné dutiny.

Každopádně největším rizikem se nám v současné chvíli jeví evidentní pokračování téměř zasypané chodby směrem pod historicky cennou věž kostela sv. Jakuba. Není zřejmé, jak daleko chodba zasahuje, v jakém je stavu a jakým rizikem je pro vlastní kostel. Neméně důležitý je fakt, že je tímto směrem realizováno i odvodnění popisovaných prostor. Nekontrolovaně migrující voda v podzákladí kostela může vyvolat stavební i statické poruchy.

4.4 Interpretace nálezů

Z velmi krátké návštěvy lokality a bez hlubší znalosti stavebně historických souvislostí je určení nalezených prostor rámcové. Jedná se pravděpodobně o sklepní a spojovací prostory dřívějšího domu. Vstup byl pravděpodobně z cihelné části prostoru A, případně mohl být realizován z vedlejšího domu čp. 562. Malé gotické okénko ve sklepech tohoto domu svědčí o pozdějším navyšování terénu v okolí kostela. Podzemní prostory byly velmi pravděpodobně využívány hospodářsky jako skladovací prostory, využity i k odvodnění podzákladí domů a okolí do nižších partií. Současná šachtička, kterou jsme do podzemí pronikli, sloužila k větrání podzemních prostor a mohla mít i funkci násypky na zemědělské plodiny nebo led k ledování.

5 Doporučení

Za základě výše popsaných faktů doporučujeme v současné době jediný (byť velmi těsný) vstup do podzemí přes šachtičku osadit čtvercovým poklopem 60 x 60 cm nebo větším a ten vkomponovat do realizované úpravy povrchů kolem kostela Sv. Jakuba.

Foto 0250. Ukončení chodby suti a kavernou ve stropě pod objektem čp. 562

Následně pak provést odtěžení materiálu alespoň ze zasypané vstupní části a realizovat zaměření podzemních konstrukcí a jejich podrobnější prohlídku. Nejlepší variantou je vytěžení splavených sedimentů a obnažení zdiva chodeb a sklepů v plném profilu pro jejich kontrolu a posouzení.

Zcela jednoznačně je potřebné řešit pokračování chodby pod kostel Sv. Jakuba a zjistit reálný stav konstrukcí v podzákladi kostela. Současně řešit i otázku odvodnění dané oblasti.

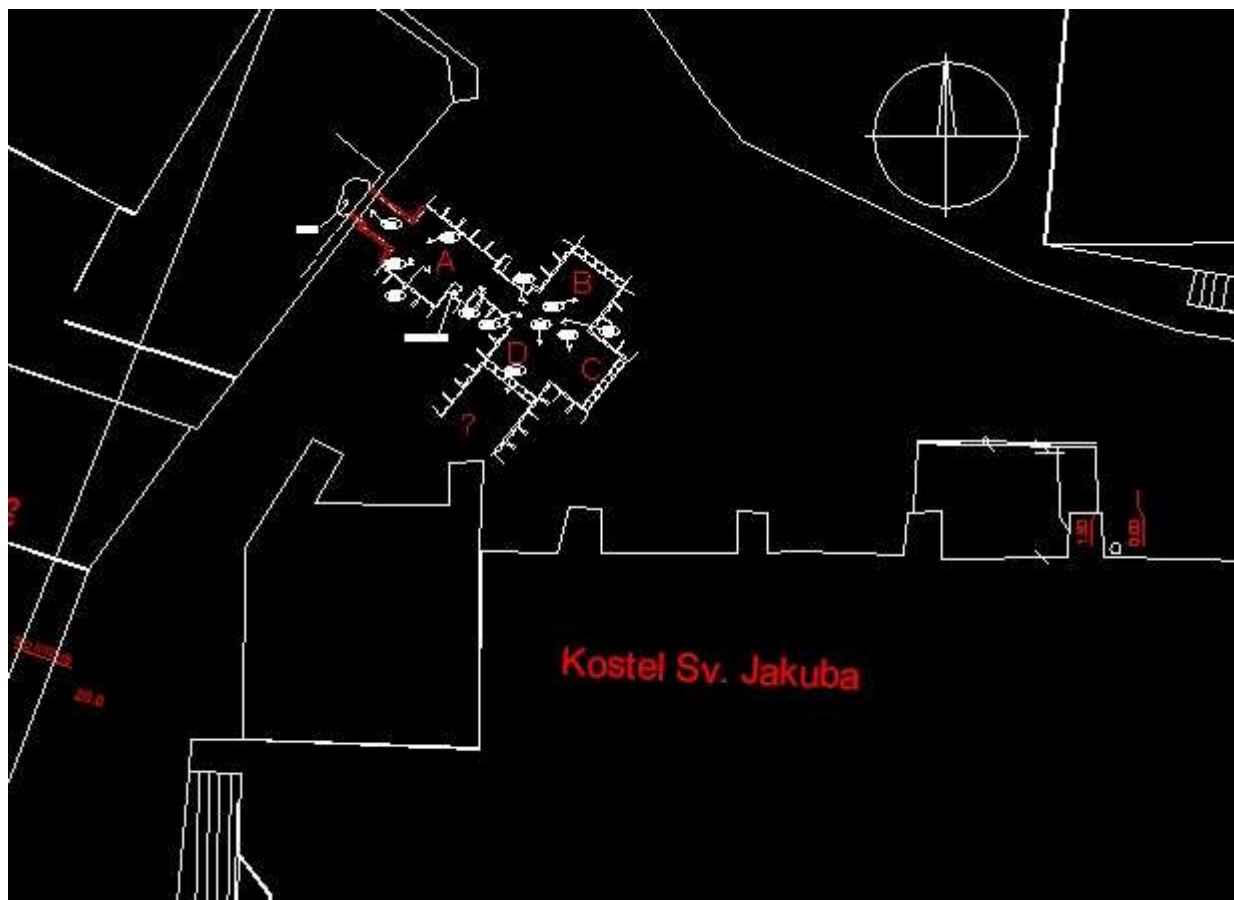
6 Použité podklady

[1] Mapa situace komunikací Kutná Hora – historické jádro, 1 část, prosinec 2004, Ing. Miroslav Ondrák.

Vypracoval:

Josef Řehák – SPELEO
autorizovaný technik
pro pozemní stavby
s oprávněním k projektování a
činnosti prováděné hornickým způsobem

Příloha 1: Schématický náčrt orientace podzemí:

Příloha 2: Podzemní prostory s vyznačením čísel fotodokumentace

